

9. *Gölar* (fossæ inundatæ) böra skiljas från föregående, derigenom att de hafva förbindelse med någon sjö eller elf samt sträcka sig på längden såsom grafvar eller diken genom björkskogar, kärrängar m. m. Uti gölar vexer lappskostarren, *carex vesicaria* L., i ymnighet, samt *galium palustre* L., *pedicularis palustris* m. fl.

10. Till starrängar höra äfven *fräken-gropar*, hvilkas vatten merändels når i midjan på mannen, samt gräsbevexta och steniga sjöstränder, bevexta med gröfre starrarter.

§. 22.

Mossar (paludes turfossæ) utbreda sig öfver allt i Lappmarken, både i skogar och fjellar. Af flera quadratmils omfång upptäcker man oftast koglösa fält. De största sträckor af sådana mossar, som jag har sett, och som kunna tagas som exempel, äro omkring nybygget *Gargaur* i Piteå Lappmark, samt stora *Maddus* i Luleå Lappmark.

Af mossar märkas: 1:o *torfmossar*, som ock kallas *mossmyror* och *snottermysor*. Deras vegetation varierar efter nuancen af klimatet och den jordmon, hvarpå de äro grundlaggde. Men deras underlager är alltid ett och detsamma. Det består af den så kallade *röd- eller barnmossan*, *Lapparnes mannatärfe* (*spagnum palustre* L.). Den-

na besynnerliga mossart hopar årligen nya lager på de gamla bäddarne och höjer sig småningom så, att myran får en convex yta. Grunden af dessa mossmyror består af en grymig, lös och brunaktig torfmylla, som uppkommit af mossans kalfmultnade rötter och sträcker sig ofta flera famnar ner i jorden.

Dernäst bör man märka den vext, som öfver allt intager ytan af dessa vidsträckta mossar. Det är hjortron, *rubus chamemorus* L., som, med sina snöhvita blommor om våren och gulröda safifulla bär om hösten, lemnar ett högtidligt vedermäle af den rikedom och mångfald, som framter sig ur djupet af naturens förborgade lifskraft; då hon på de ödsliga fälten, i de vilda skogarna, på de kala fjellarna, framalstrar dessa nordens drufvor, som läska mången matad vandringsman och mätta så väl den frossande björnen, som den tärande larven. På samma mossor äro *tranbär* (*vaccinium oxycoccos* L.) icke minre allmänna. När dylika mossmyror bildas i tallskogar, plägar den så kallade *mar- och gärtalleu* vexa på dem; men, då de bildas i granskogar, intager *rypriset* (*betula nana* L.) den största platsen. Äfven, ehuru mera sällan, pläga *pingvula vulgaris* och *villosa* L., *salix myrtilloides* L., *salix glauca* L., *salix himosa* Wahlenb. intaga sådana myror. Des-

Lappm.